

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 51g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 126 alineatele (1), (3), (9),
(10) și (11) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

(poprirea mijloacelor bănești datorate debitorului insolubil [2])

CHIȘINĂU

11 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 7 februarie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 11 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 126 alineatele (1), (3), (9), (10) și (11) din Legea insolvențității, ridicată de dl Ivan Bișir, în interesele SRL „Tarservice-Companie”, în dosarul nr. 2i-453-1/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Alexandru Arhip de la Judecătoria Chișinău, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul central, se află cauza de insolvențitate în privința SRL „Agroled”, aflată în procedura de restructurare.

4. La 26 decembrie 2023, administratorul insolvențității debitorului *Agroled* a formulat o cerere de validare a popririi față de *Tarservice-Companie*.

5. La 28 noiembrie 2024, dl Ivan Bișir a ridicat, în interesele *Tarservice-Companie*, excepția de neconstituționalitate a unor texte din alineatele (1), (3), (9), (10) și (11) ale articolul 126 din Legea insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012.

6. Prin Încheierea din 5 februarie 2025, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

[...]”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 126

Poprirea și vânzarea dreptului litigios sau cesiunea creanței

„(1) Sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

(2) Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

(3) Prin somație se va pune în vedere terțului, care devine, potrivit alin. (1), terț poprit, interdicția de a plăti fără acordul administratorului insolvenței/lichidatorului sumele de bani sau de a transmite bunurile mobile pe care le datorează debitorului ori pe care i le va datora, declarându-le indisponibilizate. De la data comunicării somației de înființare a popririi și până la achitarea integrală a obligațiilor, inclusiv pe perioada suspendării urmăririi silite prin poprire, terțul poprit nu va face nicio altă plată sau operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate. Orice operațiune efectuată cu aceste sume sau bunuri după data comunicării somației de înființare a popririi este nulă. Când se popresc sume cu scadențe succesive,

indisponibilizarea se întinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadență, ci și asupra celor exigibile în viitor. Indisponibilizarea se întinde și asupra fructelor civile ale creanței poprite, și asupra oricăror alte accesorii născute chiar după înființarea popririi.

(4) Dacă sunt înființate mai multe popriri, terțul poprit va comunica administratorului insolabilității/lichidatorului, după caz, numele și adresa celorlalți creditori, sumele poprite de fiecare în parte.

(5) În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolabilității/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolabilității/lichidator pentru a fi preluate.

(6) Odată cu primirea sumelor de bani, administratorul insolabilității/lichidatorului va proceda la distribuirea lor în modul prevăzut de lege. Bunurile preluate de la terțul poprit le va include în lista masei debitoare și le va valorifica conform procedurii stabilite.

(7) Terțul în a cărui posesie se află bunurile mobile corporale poprite este supus tuturor îndatoririlor și sancțiunilor prevăzute de lege pentru custozii de bunuri sechestrate. În cazul în care termenul de restituire a bunurilor este scadent, terțul poate cere administratorului insolabilității/lichidatorului să le încredințeze unui custode.

(8) Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolabilitate, care validează poprirea.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidatorului, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi.

(10) Instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului următor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. **Hotărârea de validare a popririi este supusă numai apelului de către terțul poprit.**

(10¹) Dacă valoarea cererii de validare privind încasarea mijloacelor bănești, în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, aceasta se examinează de instanța de insolabilitate ca cerere cu valoare redusă, în modul stabilit de Codul de procedură civilă.

(11) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărârea nu poate fi executată decât după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sînt datorate periodic, poprirea se validează atît pentru sumele ajunse la scadență, cît și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producându-și efectele numai la data cînd sumele devin scadente.

(12) Dacă poprirea a fost înființată asupra unor bunuri mobile corporale care se aflau la data înființării în posesia terțului poprit, instanța va decide predarea lor în proprietate debitorului. Dacă bunurile mobile corporale datorate debitorului nu se mai află la data validării în posesia terțului sau nu pot fi predate în natură, acesta este obligat, prin hotărâre de validare, la plata contravalorii acestor bunuri, caz în care va fi urmărit direct prin executorul judecătoresc.

(13) După validarea popririi, terțul poprit va proceda la consemnarea sau la plata datoriei, după caz, în limitele sumei determinate expres în hotărârea de validare. În caz de nerespectare a acestor obligații, executarea silită se va face împotriva terțului poprit în baza hotărârii de validare, în limitele sumei ce trebuia consemnată sau plătită.

[...].

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că normele contestate încalcă dreptul de proprietate al terțului poprit, deoarece instanța de insolvență poate constata ulterior că cererea de validare a popririi este neîntemeiată. De asemenea, pe baza articolului 126 alin. (3) din Legea insolvenței, sumele datorate de terțul poprit se consideră indisponibilizate.

10. Autorul menționează că terțul poprit este lipsit de dreptul la toate căile de atac, deoarece hotărârea de validare a popririi este supusă numai apelului. Totodată, mijloacele bănești încasate de la terțul poprit pot fi distribuite creditorilor înainte de soluționarea cererii de apel formulată de acesta și, prin urmare, terțul poprit poate fi pus în imposibilitatea recuperării banilor încasați.

11. În concluzie, autorul excepției afirmă că dispozițiile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 16, 20, 23, 46, 54 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea ridicată de reprezentantul părții într-un proces din fața instanței de insolvență este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie unele texte ale alineatelor (1), (3), (9), (10) și (11) din articolul 126 al Legii insolvenței. Așa cum rezultă din sesizare și din încheierea instanței în procedura de insolvență, administratorul insolvenței al unui debitor aflat în procedura de restructurare a solicitat instanței de insolvență să valideze poprirea față de terțul poprit, subiect în numele căruia a fost ridicată excepția. Prin urmare, Curtea admite că dispozițiile contestate ar putea fi aplicate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. Curtea constată că articolul 126 alineatele (1) și (10) din Legea insolvenței au constituit anterior obiect al controlului constituționalității (a se vedea DCC nr. 47 din 12 aprilie 2022).

17. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 127 (*proprietatea*) din Constituție.

18. În jurisprudența sa, Curtea a notat că articolul 1 alin. (3) din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza tuturor reglementărilor. Această normă nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 56 din 19 aprilie 2022, § 25). Totodată, Curtea precizează că și articolele 16, 23

și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unei ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea HCC nr. 8 din 5 aprilie 2022, § 26; DCC nr. 26 din 2 aprilie 2024, § 23).

19. Cu referire la criticile aduse de autorul sesizării, Curtea menționează următoarele.

20. Din analiza sistematică a legislației, Curtea observă că legislatorul, având competența constituțională de a reglementa procedura de judecare a cauzelor de insolvabilitate, a prevăzut că poprirea este o procedură prin care administratorul insolvabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană (a se vedea articolul 2 din Legea nr.149/2012). În cadrul acestei proceduri, legislatorul stabilește că administratorul insolvabilității/lichidatorul deține competența de a soma terțul-datornic și de a-l anunța că mijloacele bănești/bunurile pe care acesta le datorează debitorului insolubil se declară indisponibilizate și urmează a fi plătite/transmise doar la indicația sa (articolul 126 alin. (3) din Legea insolvabilității).

21. De asemenea, legislatorul stabilește că, în cazul în care terțul poprit nu îndeplinește cerințele formulate în somație, administratorul insolvabilității/lichidatorul este în drept să solicite instanței de insolvabilitate să adopte o hotărâre de validare a popririi și să dispună încasarea forțată a mijloacelor bănești sau a bunurilor datorate. Terțul se poate apăra, la rândul său, de efectele popririi doar în ședința judecătorească de validare a ei, folosind excepțiile, mijloacele și probele pe care le are pentru a demonstra ilegalitatea popririi și, respectiv, desființarea ei. Drept rezultat al examinării cererii de validare a popririi și a probelor administrate, instanța de insolvabilitate va adopta o hotărâre motivată, fie de validare a popririi, fie de desființare a ei.

22. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că condiția stabilită de articolul 20 din Constituție este ca instanța de judecată să ofere motive rezonabile în hotărârea de admitere a cererii de validare a popririi (a se vedea DCC nr. 47 din 12 aprilie 2022, § 18). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că obligația instanțelor judecătorești de a-și motiva deciziile reprezintă o garanție procedurală esențială în baza articolului 6 § 1 din Convenție, pentru că le demonstrează părților că argumentele lor au fost avute în vedere, pentru că le oferă posibilitatea de a formula obiecții sau de a contesta hotărârea, și servește, de asemenea, pentru prezentarea motivelor hotărârii judecătorești către public (a se vedea *Siredzhuk v. Ucraina*, 21 ianuarie 2016, § 63).

23. Cu referire la argumentul că hotărârea de validare a popririi este supusă doar apelului, Curtea reiterează că nici Constituția, nici Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în toate procedurile judecătorești. Sub acest aspect, articolul 119 din Constituție stabilește că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac „în condițiile legii” (a se vedea DCC nr. 32 din 25 martie 2021, § 38). Dreptul la un dublu grad de jurisdicție, garantat de articolul 2 § 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană se referă doar la materia penală (a se vedea HCC nr. 9 din 7 aprilie 2022, § 29).

24. Așadar, din analiza argumentelor autorului excepției, Curtea nu poate reține că articolul 20 din Constituție a fost afectat.

25. Referitor la argumentele autorului că norma contestată ar fi contrară dispozițiilor articolelor 46 și 127 din Constituție, Curtea a menționat, în jurisprudența

sa, că dreptul național trebuie să-i ofere persoanei posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața unei autorități competente, care să se pronunțe în privința măsurii care aduce atingere dreptului său de proprietate. Statul are obligația de a institui proceduri judiciare care implică garanții suficiente și care le permit instanțelor naționale să soluționeze în mod eficient și corect orice litigii între persoane private, precum și între indivizi și stat (a se vedea DCC nr. 110 din 6 septembrie 2022, § 31). În această cauză, legislatorul a stabilit că terțul poate răsturna poprirea prin prezentarea probelor care confirmă că, *inter alia*, (i) nu are datorii față de debitorul insolubil și nici nu deține bunuri ale acestuia; (ii) și-a executat obligațiile pe care le-a avut anterior; sau (iii) obligația sa a fost stinsă printr-o altă modalitate. Prin urmare, Curtea nu poate reține argumentele invocate de autor referitoare la incidența dreptului de proprietate.

26. Așadar, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alin. (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor texte din articolul 126 alineatele (1), (3), (9), (10) și (11) din Legea insolabilității, ridicată de dl Ivan Bișir, în interesele SRL „Tarservice-Companie”, în dosarul nr. 2i-453-1/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 11 septembrie 2025

DCC nr. 127

Dosarul nr. 51g/2025